

ВОЛОНТЕРСЬКИЙ РУХ І ЙОГО РОЛЬ У СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ

Андрущенко Н. М.

Науковий керівник – ст. викл. Сергієва А. В.

Харківський національний університет радіоелектроніки

(61166, Харків, пр. Науки, 14, каф. українознавства, тел. (057) 702-14-98)

e-mail: nina.andrushchenko@nure.ua

The thesis is devoted to describing the activities and contribution to environmental protection activities of the Centre of Cheiroptera Rehabilitation on the territory of Ukraine, in particular in the Kharkiv region. The article describes the most important achievements of the center to demonstrate the effectiveness of an organized environmental volunteering.

Найбільш недооціненим в Україні типом волонтерських рухів можна вважати екологічні, що несправедливо, адже навіть мала недержавна організація може зробити значний внесок в збереження біосфери за правильної організації та достатньої підтримки. Наочним прикладом може слугувати Центр реабілітації рукокрилих Feldman Escopark.

Метою дослідження є демонстрація впливу та покращення результатів діяльності волонтерів з моменту створення Центру реабілітації рукокрилих Feldman Escopark.

Урбанізація приводить до знищення природних домівок багатьох видів тварин, через що в містах все частіше стали зустрічатися навіть тварини з Червоної книги України, рукокрилі не виключення. Вони створюють немало кількість проблем через те, що пристосовані до життя в печерах та дуплах дерев, в другому томі збірки «Моніторинг та охорона біорізноманіття в Україні: Тваринний світ» про це згадується так: «Наприклад, в будівлі Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна сотні тварин потрапляють у простір між дерев'яними віконними рамами та гинуть, якщо їх вчасно не дістати...» [3, с. 31].

Робота з порятунку кажанів на добровільній основі велась студентами та випускниками біологічного факультету ХНУ ім. В. Н. Каразіна ще з 1999 р. Підтвердженням необхідності створення організації з реабілітації рукокрилих на території України слугували як мінімум дані з кількості звернень до контакт-центрів з приводу знайдення кажанів за 2009–2012 рр. [2, с. 19].

Кількість цих звернень росте з кожним роком, так в Харківській області в період 2007–2011 рр. зросла від приблизно 200 особин на рік, до 1200 [4]. Цьому сприяла просвітницька програма Bat Education Programm за підтримки міжнародного фонду Bat Conservation International (США).

Створення роботи центру у 2012 р. почалося з організації контакт-центрів, адже інформаційна відкритість та можливість допомогти – перший крок до розвитку волонтерського руху. Робота офісу в Харкові потребує мінімум 4 співробітників, для нормального функціонування 6–7.

На сьогодні приблизна кількість постійних волонтерів – 10 осіб, хоч щороку їх кількість і варіюється.

Центр заохочує своїх волонтерів до просвітницької діяльності, особливо у школах, в співпраці з ним була виконана немала кількість екологічних проектів, наукових досліджень та робіт Малої Академії Наук. Також має місце співпраця з іншими організаціями, що займаються науково-просвітницькою діяльністю: «Окрім цього неодноразово організували фотовиставку з власними фотографіями кажанів, брали участь в масових науково-просвітницьких заходах які проходили в нашому місті, як «Наукові пікніки», «Ніч науки», «Експо зоо дні», відкриті лекції в лекторіях «15x4», «Intellect networking» та ін.»[3, с. 35].

Також до досягнень центру можна віднести проведення навесні «Урочистого випуску кажанів у Фельдман Екопарку», під час якого випускають до 1000 особин, можливість своїми руками здійснити випуск щороку збирає до 600 осіб. Аналогічний випуск вже двічі відбувся в Національному заповіднику «Острів Хортиця».

Поширення правдивої інформації про кажанів у серед населення призвело до частих репортажів у ЗМІ, так за 2013–2019 рр. сумарна кількість репортажів сягає 75 штук, що дорівнює приблизно 4 годинам телеефіру.

Важливим кроком в підтримці роботи центру стало спорудження вольєра «Bat-Collider» на території РЛП «Фельдман Екопарк» 2019 р.

Отже, діяльність Центру реабілітації рукокрилих Feldman Ecopark допомагає зберігати цілу низку видів тварин, що занесені до Червоної книги України. Саме волонтерська основа роботи фонду привела до відносно швидкої його популяризації, а як наслідок і до часткового розв'язання проблеми збереження рукокрилих. Тобто, навіть з урахування незацікавленості населення, за правильно організації, волонтерські рухи можуть ефективно розв'язувати екологічні проблеми в межах всієї України.

Література

1. Влащенко А., Прилуцька А. Освітня програма з рукокрилих URL: <http://www.bat-kharkov.in.ua/ua/education-ua/> (дата звернення: 01.03.2021)
2. Годлевська Є. В. Результати роботи контакт-центру з рукокрилих (Україна) // Вчені записки Таврійський національний університет ім. В.І. Вернадського. Серія «Біологія, хімія». 2012. Том 25 (64), № 4. С. 12–20;
3. Моніторинг та охорона біорізноманіття в Україні: Тваринний світ / Серія: «Conservation Biology in Ukraine». Вип. 16. Т. 2. Київ; Чернівці: Друк Арт, 2020. 248 с.
4. Центр реабілітації рукокрилих Feldman Ecopark URL: <http://www.bat-kharkov.in.ua/ua/bat-rehabilitation-center-ua/> (дата звернення: 01.03.2021).